

STRESZCZENIE W JĘZYKU POLSKIM I ANGIELSKIM
DO PRACY DOKTORSKIEJ

METAMORFOZY PRZESTRZENI
O CHARAKTERZE MIESZKALNYM
w obliczu postępu technologicznego.

AUTOR: MGR INŻ. ARCH. MARCIN M. SIERADZKI
PROMOTOR: DR HAB. INŻ. ARCH. JOANNA OLENDEREK, PROF. PŁ
UCZELNIA: POLITECHNIKA ŁÓDZKA
WYDZIAŁ: BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA
KIERUNEK: ARCHITEKTURA I URBANISTYKA

1.1. SUPLEMENTY

1.1.1. Jednostronicowe streszczenie rozprawy doktorskiej (język polski)

„Metamorfozy przestrzeni o charakterze mieszkalnym w obliczu postępu technologicznego”

Dom, mieszkanie, wnętrze to architektura najbliższa każdemu człowiekowi. Bo domy omy są wyrazem kształtowania i organizowania przestrzeni wedle woli człowieka, przykładem fantazji oraz gustów inwestorów i twórców. Dom oddaje także większość tradycji całej kultury oraz stanowi o historii dziejów ludzkości. Tylko dlatego przestrzeń mieszkalna rozwijała się w tak a nie inny sposób na przestrzeni lat w taki sposób i dlatego dom 100 lat temu mało różnił się od domu dzisiejszego?

Odpowiedź daje technologia i jej rozwój na przestrzeni wieków, gdyż główna metamorfoza przestrzeni mieszkalnej w całej historii założenia, a co za tym idzie, w historii ludzkości odbyła się trzykrotnie i to w dużej mierze dzięki rozwojowi technologii. Najpierw najbardziej znaczące było przejście domu z naturalnych miejsc zamieszkania, jak grotty, jaskinie, ziemianki do pierwotnych form domu, jak szałas, megarony, chaty. Miało miejsce około 3000 roku p.n.e. w Europie (starożytna Grecja) oraz około 8000 roku p.n.e. na świecie (paleolit i neolit na Bliskim Wschodzie). A spowodowane było zmianą trybu życia z koczowniczego na osiadły, spowodowanego po części rozpoczęciem upraw, ale głównie za sprawą rozwoju techniki, umożliwiającej osiadły i stały tryb życia. Przez kolejne tysiąclecia dom nieznacznie zmieniał swoją formę, przybierając wielkość czy to budynku jednorodzinnego czy wielorodzinnego. Sama funkcja przestrzeni mieszkalnych także ulegała wzbogaceniu i wyodrębniano z niej kolejne pomieszczenia. Już od renesansu, gdy dom stał się miejscem prywatnym, a czas w nim spędzany coraz bardziej się wydłużał, wzrastała także potrzeba coraz większej estetyki. W domu pojawiało się coraz więcej wyposażenia i mebli. Przy czym wnętrze, komfort, rodzina nadal nie były na pierwszym miejscu, aż do XVII i XVIII wieku, kiedy to dom się po prostu udomowił i przybrał formę domu takiego jaki znany dziś – domu z przestrzeniami, które były aranżowane, przemyślane i bliskie człowiekowi. Miało to miejsce najpierw w Holandii w XVII wieku, a później w XVIII w Europie poprzez pojawienie się ciepła, namiastki komfortu i prywatności w domu, przy równoczesnym wzroście znaczenia rodziny. Kolejne zmiany to ewolucja zjawiska i coraz większe znaczenie przestrzeni domowych. A postęp tych czynników i przejście w masową skalę umożliwiła rewolucja przemysłowa. Wzrost technologii i ogromny postęp, wywołujący po części wzrost demograficzny, spowodowały kolejną, trzecią i ostatnią zmianę przestrzeni mieszkalnej, która mimo takich czy innych trendów trwa do dziś. Pojawienie się w domu od około 1920 roku ciepłej i zimnej wody z wodociągów, gazu, kanalizacji i, co najważniejsze oświetlenia elektrycznego, mimo, iż nieznacznie zmieniło formę i układ domu, to bardzo zmieniło jego wnętrze i bytowanie w nim oraz standard wyposażenia. Zmiany w ciągu trzydziestu lat były tak ogromne, że człowiek przeniesiony z roku 1890 do roku 1920 kompletnie nie odnalazłby się w domu, pełnym techniki, która spowodowała nieodwracalne zmiany, umożliwiające uzyskanie przestrzeni, jakie znamy dziś.

Zatem dom pierwotnie był miejscem, który chronił przed warunkami atmosferycznymi i nie poza tym. W okresie starożytności dom spełniał już dużo więcej wymogów, łącznie z tymi estetycznymi. Dotyczyło to oczywiście willi ludzi zamożnych. Później, w okresie średniowiecza dom służył także do pracy, co z kolei spowodowało brak prywatności w domu. Same przestrzenie mieszkalne były otwarte dla wszystkich, a wnętrza były skromnie wyposażone. Budynki mieszkalne były jednak małymi, miejskimi obiektami jednorodziennymi. Dom renesansowy i późniejszy coraz już bardziej odpowiadał na potrzeby ludzi. Zaczęły też powstawać obiekty wielorodzinne, dostosowane do podwyższonych wymogów społeczno-gospodarczych. Zwiększające się potrzeby wymuszały coraz większe zmiany technologiczne, a te z kolei zmieniały najbardziej przestrzenie o charakterze mieszkalnym. Lecz sama forma domu przekształcała się nieznacznie. Wnętrza posiadały coraz więcej wyposażenia – mebli i elementów wykończenia, dzięki rozwojowi i postępowi. Zmieniała się aranżacja, meble, trendy wykończenia, a nawet kolory w zależności od możliwości produkcji i techniki, lecz były to tylko zmiany kosmetyczne, które dopiero, gdy do domu weszła dzisiejsza technologia, stały zmianami rewolucyjnymi.

Zatem projektowanie domów jest największym wyzwaniem oraz wymaga największego zaangażowania i największego kunsztu i precyzji projektowej. Patrząc na historię domu, można śmiało stwierdzić, że wyznaczała ona po części historię całej architektury. Mimo iż w czasach starożytnych i średniowiecznych architektura mieszkalna miała mniejsze znaczenie niż budownictwo sakralne czy komunalne, to już od nowożytności obiekty jedno i wielorodzinne stały na równi z innymi budynkami, by wreszcie w czasach XX wieku stanowić jedne z ważniejszych budowli w historii architektury współczesnej.

Marcin Szczański

1.1.2. Jednostronicowe streszczenie rozprawy doktorskiej (język angielski)

“The metamorphosis of the living space in the face of the technical progress”

House, flat, interior – this is the architecture closest to every man. This is because the houses are the expression of shaping and organizing the space according to the will of man, they are also an example of the taste of investors and creators. Home is the reflection of the tradition, culture and the history of the human race. There is a question why the living space changed through years in specific and characteristic way and why the changes seem so small comparing today's house with the one built 100 years ago?

The answer is in the technology and its evolution throughout the centuries. The main metamorphosis of the living space in the human history took place three times and each time thanks to the development of the technology. At first the movement from natural habitat like shed, megaron or hut was the most significant. It took place around the year 3000 B.C. in Europe (the ancient Greece) and in the year 8000 B.C. around the world (Paleolith and Neolith in Near East). It was caused mainly by the change of the lifestyle from nomadic to settled and resulted in land cultivation – once again the technology enabled the change of the lifestyle. Along the millenniums the house changed its form minimally becoming a single family building and multi – family building. The function of the living space also became more enriched with the introduction of rooms. Starting from Renaissance when home became a private place in which people spent longer part of the day the need of increased aesthetic appeared together with furnishing. The interior, comfort and family were not the most important until the 17th – 18th century when the house became “home” known today. It took place in the Netherlands in 17th and then in 18th in Europe when the comfort and privacy appeared – the meaning of family was still growing as well as the meaning of living space. The movement to the mass scale was enabled by the Industrial Revolution. The technical progressing that resulted in demographic development caused the third and the last change in living space that lasts till now, although the trends change a bit. Around 1920 the cold and hot water from water pipes, gas, sewerage and the most important electrical lighting appeared and made a great impact on the form and system of the house – it changed the interior, living in it and the whole standard permanently. The changes through 30 years were so big that a man from 1890 would not be able to live in house from the 20' of 20th century.

Thus the house at the beginning was the place that protected people only against bad weather. In Ancient times it fulfilled much more requirements including as well (of course it related to more prosperous families). Then in the Middle Ages home was also used for work what resulted in the lack of privacy and the interior was open to everyone and very modest. The buildings were small single family cottages. The house of Renaissance met the humans' needs – the multi – family houses appeared adapted to the increased social and economic requirements. The increasing needs imposed the technological changes which made the living spaces different– although the form of the space was almost the same, only the furnishing was more and more sophisticated, the trends of finishing, colors also evolved according to the possibilities of production and technique. The changes were not very revolutionary until the technology came into the house.

In conclusion designing residential buildings is a very big challenge and it demands a huge commitment art and precision from architect. Looking at the history of the house one can boldly say that it determined the history of the architecture. Despite the fact that habitable architecture in Ancient times and Middle Ages was not as important as the sacral and communal one, starting from modern history the single family buildings and multi – family buildings were as important as others what finally gave us most important part in the history of modern architecture.

Marcin Świątek